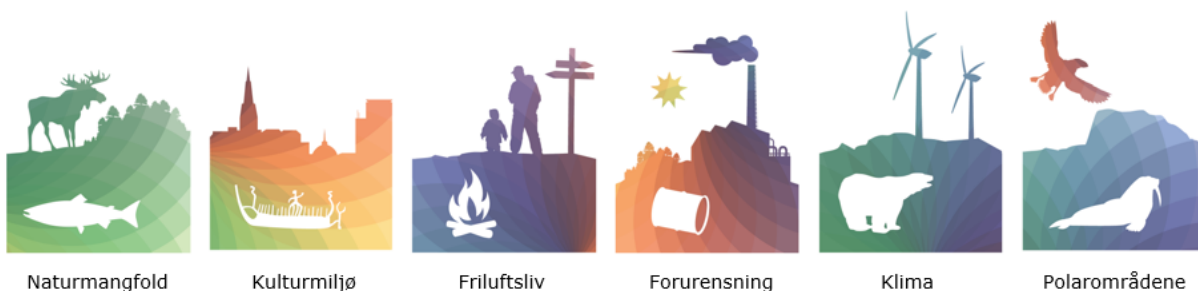

Tildelingsbrev 2026

for

Miljødirektoratet

1 Innledning

Klima- og miljødepartementet viser til Prop. 1 S (2025-2026) og Stortingets vedtak, jf. Innst. 9 S (2025-2026), og informerer i dette tildelingsbrevet om bevilgningene som stilles til disposisjon for Miljødirektoratet. Tildelingsbrevet gir, sammen med hovedinstruksen, Prop. 1 S og budsjettinnstillingen, rammer, forutsetninger og krav for Miljødirektoratet i 2026. Tildelingsbrevet og hovedinstruksen er utgangspunktet for Miljødirektoratets rapportering gjennom året.

Reglementet for økonomistyring i staten og Bestemmelser om økonomistyring i staten ligger til grunn for hele etatsstyringen av Miljødirektoratet.

Departementet ønsker å understreke at de nasjonale klima- og miljømålene som fremgår av Prop. 1 S (2025-2026) er politisk fastsatte nasjonale mål, hvor god måloppnåelse avhenger av bruk av virkemidler og gjennomføring av tiltak i alle sektorer. Miljødirektoratets egne bidrag til måloppnåelse vil derfor variere, ut ifra hvilke virkemidler og ansvar etaten innehar. Det samme gjelder for prioriteringene og styringsparameterne til Miljødirektoratet.

2 Overordnede prioriteringer for Miljødirektoratet i 2026

Vi står overfor store klima- og miljøutfordringer fremover. Vi skal omstille Norge til å bli et lavutslippssamfunn, ivareta økosystemer, redusere tap av naturmangfold, stanse plastforurensning og spredning av miljøgifter, og begrense annen forurensning og utvikle en mer sirkulær økonomi. Samtidig må vi tilpasse samfunnet til et klima i endring, og ta hensyn til sammenhengene mellom naturmangfold og klima. Sentralt i dette står arbeidet med virkemidler for en mer bærekraftig arealforvaltning.

Miljødirektoratet har et viktig ansvar å bidra til kunnskapsgrunnlaget for, og gjennomføring av, regjeringens helhetlige politikk for å løse disse utfordringene. Klima- og miljødepartementet har i 2025 utarbeidet ny kunnskapsstrategi for perioden 2025-2030. Miljødirektoratet må være gode til å se de ulike miljøutfordringene i sammenheng, både globalt, regionalt, nasjonalt og lokalt, og mot andre samfunnsutfordringer og mål. Miljødirektoratet må arbeide både ut fra et internasjonalt og nasjonalt perspektiv, og integrere bærekraftsmålene i sitt arbeid.

Det ble vedtatt svært mye nytt klima- og miljøregelverk i EU som følge av den grønne given - EUs grønne vekststrategi. Miljøforvaltningen har derfor fått et omfattende etterslep som gjør at innlemmelse i EØS -avtalen og nasjonal gjennomføring av EØS-regelverk skal prioriteres høyt. Samtidig fortsetter utviklingen av ny klima- og miljøpolitikk i den nye Europakommisjonens vekststrategi for økt konkurransekraft og avkarbonisering, ren industri og energi, sirkulær økonomi samt regelverksforenkling. Miljødirektoratet skal prioritere høyt å følge utviklingen i EU, forstå betydningen for norske forhold, ivareta norske interesser på prioriterte områder og forberede effektiv, korrekt og rettidig innlemmelse, gjennomføring og forvaltning av EØS-relevant regelverk.

Arbeidet med klimautfordringene skal være Miljødirektoratets høyest prioriterte oppgave i tiden fremover. For å nå klimamålene i 2030, 2035 og 2050 må virkemiddelbruken forsterkes

slik at netto karbonopptak i skog- og arealbrukssektoren økes og utslippene innenfor kvotepliktig utslipp og innsatsfordelingsforordningen reduseres. Norske klimamål skal nås i samarbeid med EU, hvor rammene er i stadig utvikling. Meld. St. 25 (2024-2025)

Klimamelding 2035 – på vei mot lavutslippssamfunnet gir retning for hovedlinjene i klimapolitikken mot 2035, mens regjeringens klimastatus og -plan er det sentrale verktøyet for å årlig følge opp planer og gjøre justeringer i politikken, dersom det er nødvendig for å nå de lovfestede klimamålene. Både oppfølging av Norges klimamål og arbeid med klimatilpasning skal stå sentralt i Miljødirektoratets videre arbeid. I arbeidet med omstillingen til lavutslippssamfunnet og utvikling av nye grønne næringer er det avgjørende å sikre at natur- og miljøverdier blir ivaretatt. Kompetanse og kunnskapsgrunnlag om sammenhengen mellom klima og miljø blir viktig for å få til den grønne omstillingen. Miljødirektoratet har også en viktig rolle i å bidra med kunnskapsgrunnlag og kompetanse i internasjonalt klima- og miljøarbeid, inkludert i arbeidet med kvotekjøp utenfor Europa.

Natur og klima er gjensidig avhengige av hverandre, og natur- og klimakrisene må løses sammen. Miljødirektoratet skal sørge for at sammenhengen mellom klima og natur blir ivaretatt på en helhetlig måte. For å kutte klimagassutslipp, er det behov for mer fornybar kraft. Direktoratet skal gjennom sine ulike funksjoner bidra til bærekraftig utbygging av fornybar energi.

Meld. St. 35 (2023-2024) *Bærekraftig bruk og bevaring av natur – norsk handlingsplan for naturmangfold* gir retning for en systematisk og helhetlig naturforvaltning, gjennom at det regelmessig hvert fjerde år skal presenteres for Stortinget en oversikt over status, måloppnåelse og tiltak for å følge opp handlingsplanen. Miljødirektoratet skal prioritere innsatsen for en helhetlig og økosystembasert forvaltning på land, i vann og i hav, jf. også Meld. St. 21 (2023-2024) *Helhetlige forvaltningsplaner for de norske havområdene*. Direktoratet skal bidra til en så forutsigbar situasjon som mulig for involverte i laksefisket gjennom omlegging til en føre var-strategi i arbeidet med reguleringene av fisket. Direktoratet skal i større grad se forvaltningen innen ulike sektorer i sammenheng. Dette arbeidet skal også bidra til å løse klimautfordringene.

Å omstille til en mer sirkulær økonomi skal bidra til å nå klima- og miljømål. Omstillingen forutsetter systemendringer for å styrke og utvikle sirkulære verdikjeder og bidra til mer bærekraftig forbruk av naturressurser. Dette berører hele livsløpet til produkter, og den krever en betydelig fornyelse og videreutvikling av norsk regelverk og bruk av økonomiske virkemidler blant annet innenfor produktrammeverket og avfallsområdet. Miljødirektoratet skal følge opp handlingspunkter og ambisjoner i regjeringens handlingsplan for sirkulær økonomi (2024-2025) som er relevant for etatens ansvarsområder, herunder videreutvikle kunnskapsgrunnlaget og gi faglige råd knyttet til blant annet arbeidet med ekspertgruppa for virkemidler for en mer sirkulær økonomi og samfunnsoppdraget for sirkulær økonomi.

I arbeidet med å nå forurensningsmålene skal Miljødirektoratet prioritere eutrofiering, med vekt på jordbruks- og avløpssektoren. Norge har et stort etterslep innen avløpssektoren og mange renseanlegg oppfyller ikke dagens rensekraft. Det vil derfor i særlig grad være viktig at det prioriteres fortgang i arbeidet med strengere kravstilling i avløpssektoren og en tett oppfølging av kommunene. Miljødirektoratet skal veilede statsforvalterne i deres arbeid som

forurensningsmyndighet på feltet, og har for øvrig en sentral rolle i arbeidet fremover med å redusere eksisterende etterslep og forurensning fra avløp, samt å gjennomføre og oppfylle nye og strengere krav fra EU.

Miljødirektoratet skal prioritere arbeidet med å utarbeide og følge opp ny Oslofjordplan.

Miljødirektoratet må bidra til at det sikres forsvarlig håndtering av farlig avfall og tilstrekkelig nasjonal behandlingskapasitet. Arbeidet med utfasing av kjemikaliene på den norske prioritetslista er avgjørende for å nå norske miljømål og krever fortsatt høy innsats på nasjonalt, europeisk og globalt nivå. Miljødirektoratet skal bidra i utviklingen av vitenskapspanelet for kjemikalier, avfall og forurensninger. Arbeidet med å utvikle en internasjonal avtale om plastforurensning skal prioriteres høyt. Miljødirektoratet skal være ledende på kompetanse innen overvåking og forebygging av plastforurensning og annen forøpling.

Klima- og miljøutfordringene er komplekse, samtidig som kravene til en mer effektiv og innovativ offentlig sektor øker. Miljødirektoratet skal prioritere å arbeide strategisk for å fortsette å utvikle en mer effektiv organisasjon, vurdere egne arbeidsmåter, optimalisere samarbeidet med andre etater og videreutvikle sin sektorovergripende rolle. Miljødirektoratet skal arbeide for å bedre det faglige grunnlaget for politiske beslutninger på tvers, med mål om at sektorer i større grad følger felles mål og utnytter samlede ressurser bedre. Miljødirektoratet har et særlig ansvar for utvikling og drift av de administrative fellestjenestene i miljøsektoren.

Kravene til digitale tjenester og informasjonsforvaltning blir stadig større. For å løse klima- og miljøutfordringene skal Miljødirektoratet prioritere digital innovasjon, styrke informasjonsforvaltningen og bruke ny teknologi.

Miljødirektoratet må gjennomføre nødvendige nedprioriteringer for å sikre tilstrekkelig ressurser til strategisk viktige områder. Dette vil bli fulgt opp i styringsdialogen.

3 Nasjonale klima- og miljømål, prioriteringer, styringsparametere og oppdrag for 2026

3.1 Tverrgående

3.1.1 Tverrgående prioriteringer og styringsparametere

Nr.	Prioriteringer	Styringsparametere
P1	Virkemidlene er videreutviklet for å fremme sirkulær økonomi.	1. Sirkulær økonomi er godt integrert i forvaltningens tiltak og virkemidler, med vurderinger basert på kunnskap og forpliktelser fra EU og globalt arbeid. 2. Miljødirektoratets rolle som nasjonal økodesignmyndighet og for bærekraft i prioriterte verdikjeder, er avklart.

		3. Regelverk, tiltak og virkemidler fremmer bærekraftige produkter, forbruk og verdikjeder inkludert avfallsforebygging, ombruk og materialgjenvinning. 4. Regelverk, tiltak og virkemidler for økt andel ombruk, bruk av materialgjenvunnet råvare og materialgjenvinning av husholdningsavfall og lignende næringsavfall er styrket. 5. Gifffrie kretsløp er godt ivaretatt i tiltak og virkemidler for økt ressurseffektivitet.
P2	Kommunene har bedre grunnlag for å kunne ta hensyn til nasjonale og vesentlige regionale klima- og miljøinteresser i sin arealforvaltning.	1. Kommunene har kunnskap, verktøy og veiledning som legger til rette for at viktige klima- og miljøinteresser jf. rundskriv T-2/16 tas hensyn til i arealforvaltningen. 2. Kommunene har kunnskap, verktøy og veiledning som legger til rette for å utnytte potensialet for fortetting og transformasjon i grå arealer før nytt naturareal settes av til utbyggingsformål. 3. Utviklingen i nedbyggingen av særlig viktige naturarealer.
P3	Virksomheten skal være robust og arbeide systematisk med informasjonssikkerhet, forebyggende sikkerhet og samfunnssikkerhet, for å kunne motstå eller redusere konsekvenser i hele krisespennet.	1. Kontinuitetsplaner og beslutningsprosedyrer er utviklet for alvorlige IKT-sikkerhetshendelser på felles IKT-driftsplattform 2. Krav gitt i sikkerhetsloven er ivaretatt gjennom etatens arbeid med forebyggende sikkerhet 3. Krav gitt i «Instruks for samfunnssikkerhet» er ivaretatt gjennom virksomhetens arbeid med samfunnssikkerhet.
P4	Samordning av nasjonale miljødata og utnyttelse av mulighetene som ligger i data og teknologi gjør at oppgavene løses innovativt og effektivt.	1. Interne og eksterne arbeidsprosesser effektiviseres gjennom utnyttelse av data og teknologi, med høy nytteeffekt for eksterne brukere 2. Ny teknologi prøves ut i organisasjonen der det løser oppgaver bedre og mer effektivt 3. Gjennom å samle inn, lagre og tilgjengeliggjøre miljødata i åpen dataplattform styrkes og effektiviseres nasjonal og internasjonal rapportering og indikatorutvikling.
P5	Norsk kompetanse om miljø- og klimaforvaltning er effektivt delt via prosjektsamarbeid med India, Kina og Sør-Afrika, samt med	1. Miljøforvaltningskomponent i Norads Kunnskapsbankprogrammer Energi for utvikling og Hav for utvikling er fulgt opp. 2. Prosjektporteføljer i Kina, India og Sør-Afrika er videreutviklet.

	relevante land i Norads Kunnskapsbank.	3. Ressursbruken er maksimalt på 2019-nivå.
P6	Klima og natur, og sammenhengen mellom dem, er godt integrert på tvers i miljøforvaltningen.	1. Krav til vurderinger av både klima- og naturhensyn er tydeliggjort i aktuell veiledning, og avveininger mellom natur og klima er synliggjort i uttalelser, vedtak og tiltak der det er relevant. 2. Helhetlig kunnskapsgrunnlag om relevante sammenhenger og påvirkninger mellom natur- og klimautfordringer, herunder naturbaserte løsninger blir utarbeidet og brukt. 3. Mer enhetlig håndtering av miljøvirkninger i samfunnsøkonomiske analyser på tvers av sektorer
P7	Sikre gjennomføring av EØS-relevant regelverk, bidra til innlemmelse i EØS-avtalen og til at prioriterte norske klima- og miljøinteresser ivaretas i regelverks- og politikkutviklingen i EU.	1. EØS-etterslepet på klima og miljø er redusert 2. Effektiv, rettidig vurdering og korrekt gjennomføring av EØS-relevant regelverk 3. Tidlig avklaring av norske interesser og eventuell medvirkning på prioriterte områder 4. Tidlig utarbeidelse av EØS-notater inkludert deltakelse i EØS-koordineringsmøter med KLD og EU-delegasjonen er prioritert 5. Måltrettet informasjon, veiledning, tilsyn og sanksjoner forebygger overtredelser og virker mer allmennpreventivt

3.1.2 Tverrgående oppdrag for 2026

Nr.	Oppdrag	Frist
1	Bidra i forberedelser til og forhandlinger om internasjonal plastavtale, herunder vurdere utkast til avtaletekst.	Avklares nærmere
2	Det er KLDs intensjon at basistjenester knyttet til felles IKT-drift skal rammeoverføres. Miljødirektoratet skal sammen med virksomhetene på felles IKT-drift utrede hva som er basistjenester og hva som er tilleggstjenester.	Avklares nærmere
3	Miljødirektoratet skal vurdere bruk av statlige fellesløsninger/samarbeid med andre større statlige fagmiljøer når det gjelder bruk av skytjenester.	Avklares nærmere

4	Oppdatering av forskrift om konsekvensutredning etter genteknologiloven. Oppdraget er en oppfølging (del 2) av oppdrag 124 i supplerende tildelingsbrev 2025. Forslaget til oppdrag er avklart i bilateral dialog med KLD.	01.05.2026
5	Miljødirektoratet skal effektivisere indikatorarbeidet, og sikre at det er tilstrekkelige indikatorer for å vurdere status og utvikling for sentrale internasjonale og nasjonale mål. Direktoratet skal også vurdere egnede formidlingsløsninger for indikatorene og grunnlagsdataene. Innholdet spesifiseres nærmere i et eget oppdragsbrev. Oppdraget bygger på det tverrgående indikatoroppdraget og sluttrapporten for dette.	12.12.2026
6	Miljødirektoratet skal utarbeide et forslag til standard format på rapportering og investeringsbehov innenfor post 1410.21 Miljødata som ivaretar flerårighet og er basert på nytt periodisert regnskapssystem, som på sikt kan tas i bruk av flere etater.	01.11.2025

3.1.3 Tverrgående oppdrag videreført fra forrige år

Nr.	Oppdrag	Frist
7	Miljødirektoratet skal bistå i arbeidet med et nytt satellittdataprogram for Klima- og skoginitiativet.	Avklares nærmere
8	Vurdering av målsettinger, referansenivåer og resultatrapporter for redusert avskoging og skogforringelse og økt opptak i skog, for utvalgte tropiske skogland. Egne bestillinger når aktuelt. Avklares nærmere.	Avklares nærmere
9	Vurdering av miljøsapekter av ulike insentivmekanismer / bokføringsregimer for tropisk skog. Vurdering av metodikk og standarder for juridisksjonell REDD+. Egne bestillinger når aktuelt, avklares nærmere.	Avklares nærmere
10	Utarbeide en helhetlig plan for bærekraftig bruk av nitrogen i jordbruket sammen med Landbruksdirektoratet. Sistnevnte leder arbeidsgruppen. Partene i jordbruksoppgjøret er styringsgruppe. (Oppdraget følger av jordbruksoppgjøret 2023).	15.03.2026
11	Levere en rapport med forslag til eventuelle endringer i RMP-tilskudd sammen med Landbruksdirektoratet og Riksantikvaren, basert på evaluering av ordningen gjort av NIBIO.	15.03.2026
12	Utarbeide kunnskapsgrunnlag om markedet for biogass. Oppdraget med frist vil bli utdypet i eget brev.	
13	Sende på høring et forslag til reviderte retningslinjer for behandling av luftkvalitet i arealplanlegging (T-1520). Hensikten med denne retningslinjen er å forebygge helseeffekter av luftforurensninger gjennom god arealplanlegging.	01.05.2026

14	I samarbeid med relevante aktører, utarbeide veiledning til statlige planretningslinjer for klima og energi.	01.08.2026
----	--	------------

3.2 Naturmangfold

Nasjonale klima- og miljømål:

- Økosystemene skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester
- Ingen arter og naturtyper skal utryddes, og utviklingen til truede og nær truede arter og naturtyper skal forbedres
- Et representativt utvalg av norsk natur skal bevares for kommende generasjoner

3.2.1 Prioriteringer og styringsparametere innen resultatområde naturmangfold

Nr.	Prioriteringer	Styringsparametere
P8	Stoppe negativ utvikling for villrein innen 2030.	1. Et system for rapportering på vedtatte tiltaksplaner er etablert. 2. Miljødirektoratet sørger for god koordinering av arbeidet med gjennomføring av tiltak mellom ulike myndigheter og andre aktører.
P9	Naturen forvaltes helhetlig og økosystembasert gjennom regelmessige vurderinger av status, tiltak og måloppnåelse i økosystemene hvert fjerde år.	1. Et forvaltningsnyttig naturregnskap i tråd med internasjonale standarder og forpliktelser er etablert på nasjonalt nivå fra og med 2026 og oppdateres regelmessig. 2. Det gis veiledning og er lagt til rette for bruk av naturregnskap på kommunalt og regionalt nivå og for prosjektspesifikke naturregnskap. 3. Tverrsektorielt faggrunnlag som grunnlag for presentasjon av status, tiltak og måloppnåelse i økosystemene til Stortinget hvert fjerde år er utviklet og oppdatert.
P10	Innen 2030 er omfanget av forringede og ødelagte arealer i Norge klargjort, og innsatsen på naturrestaurering økt.	1. Miljødirektoratet holder oversikt over omfanget av forringet og ødelagt natur og gjennomført restaurering. 2. Restaureringstiltak vurderes i tverrsektorielt faggrunnlag for meny av tiltak for økosystemene. 3. Effektive tiltak for å bedre tilstand i marine økosystemer er etablert. 4. Miljødirektoratet sørger for god koordinering mellom ulike myndigheter, gir veiledning og utvikler og tilgjengeliggjør oppdatert kunnskap om effektive metoder for restaurering i de ulike økosystemene.

P11	Innsatsen for bevaring av marine økosystemer som del av en helhetlig forvaltning av arealene til havs, er økt.	1. Det er ferdigstilt nye tilrådninger om vern i norske havområder, som grunnlag for nye vernevedtak. 2. Fremdrift i prosessen med å avklare hvilke områder til havs som kan anerkjennes som bevart gjennom OECM. 3. Prosessen rundt sammenstilling av det faglige grunnlaget for forvaltningsplanene for havområdene er effektivisert og i større grad digitalisert.
P12	Forslag til nye verneområder gir grunnlag for et mer representativt vern.	1. Det er ferdigstilt nye tilrådninger om vern på land, som grunnlag for nye vernevedtak.

3.2.2 Oppdragsliste 2026 innen resultatområde naturmangfold

Nr.	Oppdrag	Frist
15	Utrede et system for å ta imot frivillig arbeid i verneområdene. Jf. "Strategi for å opprettholde verneverdiene i verneområdene på lang sikt" pkt. 7.1 og 7.3, samt utrede oppgaver for mulig ekstern finansiering iht. strategien pkt. 10.4.	12.12.2026
16	Ytterligere utredninger om andre effektive arealbaserte bevaringstiltak - OECM på land. Oppfølging av oppdrag 15 fra 2025 og tiltak i denne knyttet til globalt mål om 30% bevaring innen 2030. Oppdrag vil bli nærmere spesifisert i separat oppdragsbrev.	01.12.2026
17	Følge opp regjeringens Meny av tiltak av skog, som ble lagt frem i Meld. St. 35 (2023-2024) Bærekraftig bruk og bevaring av natur - Norsk handlingsplan for naturmangfold. Oppdraget gis som et felles oppdrag til Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet. Oppdraget vil bli nærmere presisert i eget oppdragsbrev.	
18	Utvikle en veileder/temaveileder for å integrere klima- og naturrisiko i statlige tiltak.	31.12.2026
19	Levere forslag til metode for å klargjøre omfanget av arealer med forringet natur. Arbeidet skal også omfatte natur utenfor 12 nautiske mil.	01.12.2026
20	Sette ut og koordinere arbeidet med et oppdrag for å sammenstille og vurdere kunnskap om og erfaringer med økologisk sammenhengende nettverk av marine verne/bevaringsområder, og hva som skal til for at slike nettverk fungerer effektivt. Sammenstillingen skal også omfatte en oversikt over og vurdering av eksisterende retningslinjer, metoder og verktøy som benyttes for planlegging av slike nettverk, og vurdere klimaendringenes betydning for hvordan slike nettverk bør utformes. NP bidrar.	15.12.2026
21	Identifisere pilotområder for marin restaurering med sikte på igangsetting av konkrete restaureringsprosjekter. I utgangspunktet skal områder langs hele norskekysten vurderes. Direktoratet skal levere en oversikt over pilotområder og en faglig vurdering av hvilke områder som bør prioriteres for igangsettelse. Frist: 31.12.26	

22	Utrede endring av verneforskrift av Saltstraumen marine verneområde, samt innhente ytterligere kunnskap og dokumentasjon av påvirkning av fritidsfiske på de marine verneområdene Rødberget, Tauterryggen og Skarnsundet.	01.12.2026
23	Utarbeide forslag til felles forskrift for tilskuddsordninger om villrein (Villreinfjellet som verdiskaper og Tilskudd til tiltak for villreinvennlig ferdsel av mennesker). Departementet ber om at Miljødirektoratet gjennomfører oppdraget i form av en ordinær prosess med alminnelig høring osv. og sender en tilrådning til departementet med forskriftsforslag. Det bes også om at Miljødirektoratet orienterer departementet før direktoratet sender saken på alminnelig høring.	01.11.2026
24	Utrede og levere kunnskapsgrunnlag til departementets arbeid med ny motorferdsellov	01.07.2026
25	Miljødirektoratet er bedt om å gi en grundigere vurdering av enkelte underpunkter i tidligere oversendt utkast til strategi for besøkssenterordningen (levert desember 2024). For å sikre at sentrene oppnår satte delmål, bør det vurderes hvilke kriterier som skal gjelde for geografisk spredning av sentrene og kriterier for når det kan være hensiktsmessig med samlokalisering eller nærhet mellom flere sentre. Det bes også om en faglig begrunnet oversikt over hvilke typer tematiske besøkssentre for natur det anses som ønskelig å etablere nasjonalt, uavhengig av nåværende økonomiske rammebetingelser og eksisterende tematiske kategorier. Oversikten bør angi hvilke sentertyper det er behov for på sikt, og må være i samsvar med mål og delmål for ordningen, samt realistisk innenfor fremtidige budsjettammer.	23.01.2026
26	Utarbeide forslag til ny forskrift om besøkssenter for natur	01.07.2026
27	Bidra til arbeid med retningslinjer for ny beregningsmetode for villreinfond. Oppdraget med frist vil bli utdypet i eget brev.	
28	Miljødirektoratet bes om å komme med sin faglige anbefaling om prosess for og form på utarbeidelsen av tiltaksplaner for de 14 ikke nasjonale villreinområdene. Det skal blant annet vurderes om disse tiltaksplanene skal følge samme prosess som for de nasjonale områdene, om prosess bør endres for disse planene eller om flere områder kan inngå i samme plan.	01.06.2026
29	Utarbeide utkast til en kommunikasjonsstrategi for villreinvennlig ferdsel, i samarbeid med relevante aktører.	01.11.2026

3.2.3 Oppdrag videreført fra forrige år under resultatområde naturmangfold

Nr.	Oppdrag	Frist
-----	---------	-------

30	Levere forslag til reviderte verneforskrifter for nasjonalparker og landskapsvernområder når det gjelder sykling og organisert ferdsel, herunder vurdering av bruk av el-sykel.	
31	Evaluerer fordelingsnøkkel for tiltaks- og driftsmidler for verneområdestyrene på post 1420/21 med sikte på ev justeringer fra og med 2028	15.10.2026
32	Sammenstille nødvendig miljøfaglig kunnskapsgrunnlag, i kontakt med ledende kunnskapsleverandører, for å identifisere nye kandidatområder for marint vern i norske havområder (territorialfarvann, 200-milssonene og kontinentalsokkel) som kan bidra til oppfølgingen av det globale målet i naturavtalen. Hovedfokus skal være på områder som ikke er dekket av marin verneplan fra 2004 (fase 1), inkludert områder utenfor territorialfarvannet, jf. arbeidet med ny lov om vern av marin natur utenfor territorialfarvannet. I tråd med Mål 3 i naturavtalen skal det spesielt legges vekt på områder som er særlig viktige for naturmangfold og økosystemfunksjoner og -tjenester, samt kan bidra til representative og økologisk sammenhengende nettverk. Arbeidet er forankret i bl.a. Meld. St. 20 (2019–2020) og Meld. St. 21 (2023–2024), Meld St. 29 (2020–2021) og Meld. St. 35 (2023–2024).	31.12.2026
33	Leverer rapport om avklaring av hvilke områder til havs som kan anerkjennes som bevart gjennom «andre effektive arealbaserte bevaringstiltak, i samarbeid med andre berørte direktorater og fagmiljøer. Videreføring av oppdrag 23 i tildelingsbrev for 2025.	Avklares nærmere
34	Leverer et forslag til endringer i forskrift om fremmede organismer på bakgrunn av en systematisk gjennomgang av ny kunnskap - del 2. Frist spesifiseres i videre dialog om oppdraget.	Avklares nærmere
35	Oppsummere måloppnåelsen og kunnskapsgrunnlaget for oppdaterte vannforvaltningsplaner.	01.12.2026
36	Utrede digitalt system for saksbehandling og rapportering av motorferdsel.	01.06.2026
37	Direktoratet bes om å levere et forslag til en oppdatering av <i>Tiltaksplanen for bekjempelse av fremmede skadelige organismer</i> for årene etter 2025 i samarbeid med berørte etater, på bakgrunn av en vurdering av behovet for forsterkede tiltak for å oppnå den nye nasjonale målsettingen for fremmede arter. Oppdraget spesifiseres i et eget oppdragsbrev (ref. Naturmeldingen (pkt. 6.6.3).	31.12.2026
38	Evaluerer merkevarestrategien Norges nasjonalparker og besøksstrategienes virkning for ivaretagelse av verneverdiene, bred verdiskaping, og økt forståelse for vern og en god opplevelse for de besøkende.	01.06.2026

39	I samarbeid med Landbruksdirektoratet utarbeide informasjonsopplegg om formål og bruksområde for kartlagte naturtyper etter Miljødirektoratets instruks, kartlagte naturtyper etter DN-Håndbok 13 og registrerte livsmiljøer etter instruks og veileder om Miljøregistrering i Skog. Videre bes direktoratene å utrede om det er mulig å etablere en effektiv og god naturkartlegging basert på NiN i skog som kan brukes av alle offentlige instanser og andre relevante aktører.	15.06.2026
40	Levere utkast til veileder om ny forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål etter nærmere avtale med departementet	Avklares nærmere
41	Levere tilleggsutredninger vedrørende mulige nye tiltak med mål om redusert skadeskyting av rovvilt. Se eget brev av 2. oktober 2024 for utfyllende beskrivelse.	01.04.2026
42	Levere et forslag til endringer i CITES-forskriften for å gjøre forskriften mer funksjonell og å følge opp Norges forpliktelser etter CITES-konvensjonen.	31.12.2026
43	Miljødirektoratet skal i samarbeid med Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet utarbeide et forslag til en plan og foreslå tiltak for å systematisk restaurere norsk tareskog langs kysten for å bedre det marine miljø.	15.06.2026
44	Videreføre oppdrag om utarbeidelse av kart over naturskog	31.12.2026
45	Vurdering av potensielle jaktbare arter etter naturmangfoldloven og viltloven.	30.11.2026

3.3 Friluftsliv

Nasjonale klima- og miljømål:

- Friluftslivets posisjon skal ivareta og videreutvikles gjennom ivaretagelse av allemannsretten, bevaring og tilrettelegging av viktige friluftsområder, og stimulering til økt friluftaktivitet for alle
- Naturen skal i større grad brukes som læringsarena og aktivitetsområde for barn og unge

3.3.1 Prioriteringer og styringsparametere innen resultatområde friluftsliv

Nr.	Prioriteringer	Styringsparametere
P13	Bedre tilgang til attraktive friluftslivsområder i og ved byer og tettsteder.	1. Besøksforvaltning blir tatt i bruk som verktøy i forvaltningen av mye brukte friluftslivsområder, og det er god kunnskap om naturvennlig friluftsliv i befolkningen og i kommunene. 2. Kommunene har et oppdatert kunnskapsgrunnlag om sine friluftslivsområder.

3.3.2 Oppdragsliste 2026 innen resultatområde friluftsliv

Nr.	Oppdrag	Frist
-----	---------	-------

3.3.3 Oppdrag videreført fra forrige år under resultatområde friluftsliv

Nr.	Oppdrag	Frist
46	Beskrive scenarier for utvikling og konsekvenser av økende bruk av natur i reiseliv, gjennom sammenstilling og systematisering av kunnskap. Vurdering av eksisterende og fremtidige virkemidler, roller og ansvarsfordeling.	07.05.2026

1.4 Forurensning

Nasjonale klima- og miljømål:

- Forurensning skal ikke skade helse og miljø
- Bruk og utslipp av kjemikalier på prioritetslisten skal stanses
- Eksponering av mennesker og miljø for radioaktiv forurensning skal holdes så lav som mulig
- Veksten i mengden avfall skal være vesentlig lavere enn den økonomiske veksten
- Materialgjenvinning av avfall skal øke
- Sikre trygg luft. Basert på dagens kunnskapsstatus blir følgende nivå sett på som trygg luft (Årsmiddel PM10: 20 µg/m³, Årsmiddel PM2,5: 8 µg/m³, Årsmiddel NO2: 30 µg/m³)
- Støyplager skal reduseres med 10 pst. Innen 2020 i forhold til 1999. Tallet på personer som utsettes for over 38 dB innendørs støy nivå skal reduseres med 30 pst. Innen 2020 i forhold til 2005. Det blir arbeidet med oppdatert kunnskapsgrunnlag for å revidere støymålet.

1.4.2 Prioriteringer og styringsparametere innen resultatområde forurensning

Nr.	Prioriteringer	Styringsparametere
P14	Kjemikalier og miljøgifter globalt, i EU og nasjonalt er bedre regulert.	2. Fremgang i restriksjonsarbeidet for PFASer, inkludert generelt forbud i EU. 3. Flere stoffer regulert i EU og globalt. 4. Flere søknader om godkjenning av biocider i Norge er vurdert.
P15	Forurensning fra avløp er redusert.	1. Utfordringene på avløpsfeltet er bedre kartlagt. 2. Ha bedre oversikt over status og fremdrift for etterlevelse av krav, særlig for større tettbebyggelser. 3. Gi tydelig og tilstrekkelig veiledning om regelverket. 4. Bidra til at statsforvalterens kompetanse og kapasitet som forurensningsmyndighet er styrket, og tilsynet er økt.

		5. Bidra til at skjerpede krav er innført i regelverk og tillatelser.
P16	Plastforurensing er bedre regulert.	1. Styrket miljøovervåkning og kartlegging av mikro- og makroplastforurensning. 2. Statistikken om plast er standardisert, tilgjengelig og bidrar til en bedre regulering. 3. Forbedret globalt og regionalt samarbeid og faglig kunnskap på plastområdet. 4. Kunnskapen om mikroplast og farlige stoffer i plast er økt.

4.4.2 Oppdragsliste 2026 innen resultatområde forurensning

Nr.	Oppdrag	Frist
47	Lever en helhetlig vurdering av behovet for tilskuddsordningen for tiltak mot marin forurensning i årene framover	01.06.2026
48	Utrede krav til kartlegging av sårbar natur som minstekrav til søknader om akvakulturtillatelse, herunder utarbeide høringsnotat og forslag til forskriftsendringer. Konkretiseres i eget oppdragsbrev.	Avklares nærmere
49	Utarbeide forslag til nasjonal plan for reduserte utslipp av luftforurensninger for å overholde forpliktelser i NEC-direktivet. Spesifiseres i eget oppdragsbrev.	Avklares nærmere
50	Fortsette arbeidet med standardisering av krav til landbasert akvakultur jf. oppdrag sendt 4.12.2023.	01.06.2026
51	Vurdere hvordan fremtidig arbeid med opprydding i forurenset sjøbunn bør innrettes.	Avklares nærmere
52	Oppdrag om å foreslå forskrift for å utvide virkeområde for forurensningsloven til også å omfatte utenlands akvakulturvirkosomhet i norsk økonomisk sone.	Avklares nærmere
53	Lever et notat med vurderinger og anbefaling om videre arbeid på områder med særlig stort potensial for effektivisering på forurensningsområdet.	Avklares nærmere
54	Videre arbeid med nytt nasjonalt miljømål for støy	Avklares nærmere
55	Utrede alternativ finansiering av dagens statlig finansierte tilskuddsordninger for innlevering, mottak og behandling av kasserte fritidsbåter, og bidra inn i Sjøfartsdirektoratets utredning av en obligatorisk registreringsplikt med en registreringsordning for fritidsbåter under 15 meter som ikke forutsetter ett felles offentlig	Avklares nærmere

	driftet register. Oppdragene utdypes i egne oppdragsbrev. Frister avklares nærmere	
56	Vurdere og ev. anbefale endringer i forurensningsforskriften kapittel 23A for å oppnå en harmonisering av definisjonene av plastholdig løst fyllmateriale i forurensningsforskriften og syntetiske polymere mikropartikler i mikroplastrestriksjonen i REACH forskriften.	31.03.2026

3.4.3 Oppdrag videreført fra forrige år under resultatområde forurensning

Nr.	Oppdrag	Frist
57	Bistå i oppfølgingen av Matsvinnutvalgets anbefalinger. Dette inkluderer utredning av forskrifter under matsvinnloven, miljøfaglig støtte til SSBs arbeid med utvikling av statistikk, og bistå KLD i arbeidet med revisjon av bransjeavtalen om reduksjon av matsvinn.	31.12.2026
58	Levere spesifikt angitte vurderinger i forbindelse med endringer i lov om bærekraftige produkter og verdikjeder.	Avklares nærmere
59	Bidra med innspill til rutiner for samhandling mellom departementer for regelverk for økodesign og bærekraftige verdikjeder.	Avklares nærmere
60	Vurdere nye tiltak og virkemidler som skal sikre økt forberedelse til ombruk og materialgjenvinning for husholdningsavfall og lignende næringsavfall i tråd med EU-krav	Avklares nærmere
61	Koordinere arbeidet med hovedrapportering for 2025 under bransjeavtalen om reduksjon av matsvinn, i samarbeid med relevante etater. Dette innebærer å sette i gang datainnsamling fra relevante sektorer og verdikjedeledd, samt sammenstilling av resultater fra sektorrapportene i en rapport	01.12.2026
62	Utarbeide forslag til forskrift og høringsnotat om tilskudd til private for opprydning av eierløst avfall på avveier som har havnet på privat grunn som følge av ekstremværhendelser av særlig stort omfang. Miljødirektoratet skal bygge på Landbruks- og matdepartementets midlertidige forskrift om tilskudd for opprydning av avfall etter flomhendelsene i Sør-Norge i august 2023.	24.04.2026
63	Utarbeidelse av forskriftsforslag om regulering av skytebaner	01.07.2027
64	Gjennomføre høring av nytt kapittel i forurensningsforskriften med krav om etablering, tømning og vedlikehold av sandfang, samt å sammenstille høringsuttalelser og levere en samlet vurdering/anbefaling til KLD. Dessuten utarbeide forslag til endelig forskrift.	01.04.2026

65	Levere underlag i forbindelse med revisjon av Göteborgprotokollen under konvensjonen om langtransportert grenseoverskridende luftforurensning (CLRTAP). Mulige leveranser er tiltaksanalyser, vurdering av utslippsreduksjonspotensial for ulike komponenter og vurdering av mulige nyttevirksomheter for Norge. Konkretiseres i eget oppdragsbrev.	01.10.2026
66	Beskrive den nåværende rettsstilstanden for ansvar for skader forårsaket av avløpsanlegg, og vurdere om det finnes forhold ved den nåværende rettsstilstanden som bør følges opp eller utredes nærmere.	01.02.2026
67	Vurdere regler for kvalitetssikring av lageranlegg for flytende gjødsel, tekniske krav for å avdekke og forhindre forurensning, og krav til dekke på gjødsellager for svinegjødsel og fjørfegjødsel.	Avklares nærmere

3.5 Klima

Nasjonale klima- og miljømål:

- Norge har under Parisavtalen tatt på seg en forpliktelse om å redusere klimagassutslippene med minst 55 pst. i 2030 sammenlignet med 1990
- Norge skal være klimanøytralt i 2030
- Norge har lovfestet et mål om å bli et lavutslippssamfunn i 2050
- Norge har under Parisavtalen tatt på seg en forpliktelse om å redusere klimagassutslippene med minst 70-75 pst. i 2035 sammenlignet med 1990.
- Medvirke til at redusert og reversert tap av tropisk skog gir et mer stabilt klima, mer bevart naturmangfold og en mer bærekraftig utvikling
- Samfunnet og økosystemene skal forberedes på og tilpasses klimaendringene

3.5.1 Prioriteringer og styringsparametere innen resultatområde klima

Nr.	Prioriteringer	Styringsparametere
P17	Reduserte utslipp og økt opptak av klimagasser.	1. Utviklingen i utslipp og opptak av klimagasser i Norge.
P18	Godt kunnskapsgrunnlag på tvers av sektorer som underlag for beslutningsprosesser for å oppfylle klimamålene.	1. Samordnet og helhetlig kunnskapsgrunnlag på tvers av etater, herunder Klimatiltak i Norge-rapportene. 2. Bedre kunnskap om virkemidler, herunder kostnader ved disse og samspillet mellom virkemidler. 3. Bidra til kunnskap om konsekvensene klimatilstand og klimaomstillingen har på kraftsystemet, i samarbeid med relevante etater. 4. Bedre metode og tallgrunnlag for effektberegninger for et godt underlag for blant annet arbeidet med klimastatus og -plan.

P19	En effektiv og samordnet innsats på tvers av sektorer for å sikre at Norge er forberedt på konsekvensene av klimaendringer.	1. Gode prosesser og involvering av aktuelle samfunnsaktører gir effektiv og samordnet oppfølging av stortingsmeldingen. 2. Ny politikk i meldingen følges opp med et forsterket og forbedret faglig grunnlag. 3. Den nasjonale klimasårbarhetsanalysen etableres i tråd med oppdraget.
P20	Sikre effektiv gjennomføring av relevante deler av Klar for 55 – pakken for oppfyllelse av klimamålene.	1. Effektiv gjennomføring og forvaltning av kvotesystemene ETS1 og ETS2 samt CO₂-kompensasjonsordningen. 2. Effektiv gjennomføring og forvaltning av CBAM i norsk rett i tett samarbeid med etater og berørte aktører Utredning av nasjonale virkemidler sees i sammenheng med felleseuropeiske reguleringer. 3. Effektiv gjennomføring og forvaltning av krav om utslippsreduksjoner og bærekraft knyttet til fornybare brensler og fast biomasse. 4. Relevante faglige vurderinger til departementet og veiledning for foretak knyttet til EUs regelverk for bærekraftig finans.
P21	Kommunene har i større grad tatt hensyn til viktige klimainteresser i alle oppgaver og beslutninger.	1. Kommunesektoren gjennomfører tiltak som reduserer klimagassutslipp og bruker oppdatert kunnskap i omstillingen til et lavutslippssamfunn. 2. Alle kommuner har integrert klimatilpasning i sine planer og tilpasser seg et klima i endring.

3.5.2 Oppdragsliste 2026 innen resultatområde klima

Nr.	Oppdrag	Frist
68	Bistå i arbeidet med å etablere en ordning for fangst og lagring av negative utslipp.	31.12.2026
69	Vurdere muligheter for økt andel nullutslippsmaskiner i jordbruket	19.06.2026
70	Utarbeide prosjektforslag for samarbeid med India om utslippsregnskap og superforurensere.	06.05.2026
71	Gjøre tekniske vurderinger knyttet til prosjekt- og programforslag fra samarbeidspartnere som Verdensbanken, Asiabanken og Global Green Growth Institute. Blir nærmere spesifisert i dialog med KLD.	11.11.2026

72	Utrede økning i omsetningskravet for veitrafikk, sjøfart og andre formål. Oppdraget med frist vil bli utdypet i eget oppdragsbrev	Avklares nærmere
73	Ha det praktiske ansvaret for å etablere og deretter drifte en registerløsning under Parisavtalen. Det kan være behov for en interimløsning. Arbeidet inkluderer deltakelse i relevante fora under Parisavtalen og i EU/EØS. Frist settes etter avtale.	Avklares nærmere
74	Bruk av egendokumentasjon til å dokumentere oppfyllelse av bærekraftskriterier for fast biomasse. Oppdraget med frist vil bli utdypet i eget brev	Avklares nærmere
75	Oppdatert analyse av EU-landenes og Islands utslippsbudsjetter under innsatsfordelingen (ESR) for perioden 2021-2030 og gap i LULUCF for perioden 2021-2025. Spesifiseres nærmere i dialog med KLD.	06.06.2026
76	Kvalitetssikring, oppdatering og videreutvikling av beregningsverktøy til Klimastatus og -plan. Oppdatering av utslippseffekt og kraftbehov for planlagte virkemidler i KSP26 med resultater fra KiN26, samt oppdatering med mulige forsterkninger mot KSP27. Tidsplan for arbeidet og sammenheng med kunnskapsgrunnlag og framskrivinger avklares i nærmere dialog med KLD.	10.02.2026
77	Leveranse til Klimastatus og -plan for 2027 med informasjon og beregninger av mulige forsterkninger/nye virkemidler og virkemiddelpakker med utgangspunkt i tiltaksanalysen i KiN2026. Oppdraget avklares i nærmere dialog.	01.03.2026
78	Norge skal gjøre sitt endelige oppgjør under EUs skog- og arealbruksregelverk for første forpliktelsesperiode (2021–2025) i 2027. I den forbindelse skal det, om nødvendig, gjøres tekniske korrigeringer av den framoverskuende referansebanen (FRL) for forvaltet skog. Dette oppdraget er en videreføring av oppdrag nr. 127 fra 2025 og vil utdypes i eget oppdragsbrev.	Avklares nærmere
79	Oppdatert framskriving for utslipp og opptak av klimagasser fra skog- og arealbrukssektoren i samarbeid med NIBIO, samt gap-analyse. Oppdraget utdypes i eget oppdragsbrev.	Avklares nærmere
80	Vi viser til anmodningsvedtak nr. 458 om modulbaserte kompetanseprogram og anmodningsvedtak nr. 459 om regionale klimatilpasningsnettverk som Stortinget fattet i behandlingen av Meld. St. 26 (2022–2023) <i>Klima i endring – sammen for et klimarobust samfunn</i> . KLD kommer tilbake til oppfølging av vedtakene og spesifisering av oppdrag, i dialog med Miljødirektoratet.	Avklares nærmere

81	KLD viser til Norges klimasamarbeid med EU og oppgjørssyklusen for årene 2021-2025 under skog- og arealbruksregelverket og innsatsfordelingen. Departementet ber Miljødirektoratet om å analysere mulige alternative oppgjørsrekkefølger, basert på dagens situasjon for Norge og de mulighetene som ligger i relevant EU-regelverk, herunder klimavoteregisterregelverket.	18.06.2026
82	Gjennomføre eventuell høring av minimumskrav til nullutslippsløsninger i offentlige anskaffelser av bygge- og anleggsarbeid. Nærmere om oppdraget og frist avklares nærmere.	Avklares nærmere
83	Klimatiltak i Norge 2026. Miljødirektoratet har i oppdrag å levere årlige oppdateringer av kunnskapsgrunnlaget om klimatiltak, barrierer og mulige virkemidler. Berørte etater skal involveres i tråd med mandatet for etatssamarbeidet om kunnskapsutvikling på klimaområdet. Oppdrag 114 fra 2025 om kunnskapsgrunnlag for utslippsbaner leveres gjennom å videreutvikle Klimatiltak i Norge-rapportene som kunnskapsgrunnlag for mulige indikative utslippsbaner mot 2050.	Avklares nærmere
84	Under klimaforhandlingene i Bélem skal det besluttet indikatorer for klimatilpasning. Miljødirektoratet må være forberedt på å bidra inn i arbeidet med å følge opp indikatorene. Oppfølgingen skal sees i sammenheng med utviklingen av styringssystemet for klimatilpasning og med indikatoroppdraget som Miljødirektoratet har fått. Oppdraget blir nærmere spesifisert i et oppdragsbrev, etter dialog med Miljødirektoratet.	31.12.2026
85	Gjennomføring av en overordnet interessentanalyse og en analyse av hvordan norsk industri berøres av ev. utvidelser av CBAM-regelverket.	01.03.2026
86	Klima- og miljødepartementet ber Miljødirektoratet om å undersøke problemstillingen knyttet til eksport av drivstoff med lav kvalitet fra Norge til tredjeland, med bakgrunn i en henvendelse fra nederlandske miljømyndigheter. <i>Oppdraget bør omfatte:</i> En vurdering av omfanget av slik eksport fra Norge. En gjennomgang av gjeldende regelverk og mulige hjemler for å stille krav til drivstoffkvalitet ved eksport. En kort vurdering av konsekvenser og mulige behov for endringer i produktforskriften. Formålet er å gi et grunnlag for departementets videre vurdering av saken og eventuelt behov for regelverksendringer.	18.12.2026
87	Supplerende oppdragsbrev til "Oppdragsbrev: lov og forskriftsarbeid om gjennomføring av CBAM i norsk rett" datert 4. april 2025. Miljødirektoratet får i oppdrag å identifisere hva som er nødvendig å regulere i CBAM-forskriften for å gjennomføre CBAM-forordningen i norsk rett. Direktoratet skal levere utkast på høringsnotat til KLD den 1. desember 2025, sende forskriften på offentlig høring og levere endelig forskrift med tilrådning om fastsettelse 24. april 2026.	24.04.2026

88	Klimaavgift på naturinngrep - oppdrag om å bistå Skattedirektoratet i utredningsarbeidet	30.06.2026
89	Oppdatering av effekten av og kostnadene ved Policies and Measures til rapportering under Parisavtalen og til EU/ESA. Oppdraget utdypes i eget oppdragsbrev.	09.10.2026

3.5.3 Oppdrag videreført fra forrige år under resultatområde klima

Nr.	Oppdrag	Frist
90	Utrede muligheter for krav/premiering av transportreduksjon i vare- og servicebestillinger i offentlige anskaffelser i samarbeid med DFØ og SVV. Andre grep som kan redusere transport i offentlige anskaffelser kan også være en del av vurderingen. Direktoratene bes om å synliggjøre utslipp fra vare- og servicebestillinger i offentlige anskaffelser, der det er mulig. Direktoratene bes også om å vurdere hvordan krav til transportreduksjon kan bli en del av dagens bestillingspraksis, gjennom for eksempel forskriftsfesting av krav eller gjennom en nasjonal veileder for logistikkoptimalisering i offentlige anskaffelser. Miljødirektoratet har koordineringsansvaret for gjennomføringen av oppdraget og resultatene skal presenteres i et felles notat.	31.03.2026
91	Videre arbeid med å forbedre utslippsstatistikken for innenriks sjøfart og fiske, herunder anbefale hva som er en hensiktsmessig løsning for innrapportering av drivstofforbruk.	01.03.2026
92	Oppdrag om innblanding av bioetanol i bensin. Oppdraget med frist vil bli utdypet i eget brev.	Avklares nærmere
93	Kunnskapsgrunnlag til kontrollpunkt for flytende biodrivstoff. Oppdraget med frist vil bli utdypet i eget brev.	Avklares nærmere
94	Oppdrag knyttet til gjennomføring av revidert fornybardirektiv i Norge. Utdypes i eget oppdragsbrev.	Avklares nærmere
95	Miljødirektoratet bes om å lede en arbeidsgruppe for oppfølging av veikart om verktøy for klimahensyn i kommunal arealplanlegging, med utgangspunkt i mandatet for arbeidsgruppen gitt i eget oppdragsbrev av 6. mai 2024. Arbeidsgruppens videre oppgaver og frister i 2026 utdypes i et eget oppdragsbrev.	31.12.2026
96	Utrede virkemidler for reduserte utslipp av fint svevestøv (PM 2,5). Oppdraget er spesifisert i eget oppdragsbrev oversendt direktoratet 23. september 2025.	01.11.2026
97	Utarbeide en nasjonal klimasårbarhetsanalyse i samarbeid med relevante sektormyndigheter og aktører. Er utdypet i eget brev	31.12.2026

98	Videreføring av oppdrag nr. 115 fra supplerende tildelingsbrev 2025. I forbindelse med RNB 2025 ble det vedtatt at Stortinget ber regjeringen utrede et reduksjonsmål for Norges forbruksbaserte utslipp og komme tilbake til Stortinget på egnet måte i løpet av 2026. Miljødirektoratet bes bistå i utredningen. Miljødirektoratet bes også vurdere nærmere innramming for å følge arbeidet med forbruksbaserte utslipp. Nærmere spesifikasjon om innhold og frister for leveransene angis i nærmere dialog. Frister: Utredning av mål: 10.04.2026. Oppdatert analyse: 1. halvår av 2027	10.04.2026
99	Teknisk beregningsgrunnlag for klima anbefalte forvaltningen å gjennomføre scenarioanalyser for å illustrere hvordan ulike forutsetninger om framtiden kan påvirke utslippsutviklingen og dermed status for måloppnåelse fram mot 2050. Miljødirektoratet bes om å gjøre en vurdering av hvordan anbefalingen kan følges opp og hvordan scenarioanalyser kan supplere de analysene som allerede gjennomføres i dag.	02.03.2026
100	Kunnskapsgrunnlag irreversible arealbruksendringer. Utdypet i eget oppdragsbrev.	30.09.2026
101	Kunnskapsgrunnlag for langsiktig klimamål for skog.	30.09.2026

3.6 Polarområdene

Nasjonale klima- og miljømål:

- Omfanget av villmarkspregede områder på Svalbard skal opprettholdes
- Naturmangfoldet på Svalbard skal bevares tilnærmet upåvirket av lokal aktivitet
- Negativ menneskelig påvirkning og risiko for påvirkning på miljøet i polarområdene skal reduseres

3.6.1 Prioriteringer og styringsparametere innen resultatområde polarområdene

Nr.	Prioriteringer	Styringsparametere
P22	Den samlede belastningen på miljøet på Svalbard og i Arktis for øvrig er redusert.	1. Risikoen for forurensning fra lokale kilder på Svalbard er redusert. 2. Effektiv samordning og koordinering av miljøovervåking på Svalbard sammen med Norsk Polarinstitutt.

3.6.2 Oppdragsliste 2026 innen resultatområde polarområdene

Nr.	Oppdrag	Frist
102	Veileder for vurdering av forurensset grunn på Svalbard	01.12.2026

103	Fremme forslag til endringer i forskrift om forurensning og avfall på Svalbard, herunder definisjon av forurensset grunn, kriterier for klassifisering av forurensset grunn og å vurdere delegering av myndighet for forsøpling til Longyearbyen lokalstyre.	01.12.2026
104	Sende tilrådning til revidert høstingsregelverk på Svalbard.	01.12.2026
105	Vurdere behov for endringer i motorferdselregelverket på Svalbard i lys av endrede naturforhold, ferdselsmønstre og ferdselsformer (ref. også oppdrag 2 i tildelingsbrevet til Norsk Polarinstitutt for 2025). Oppdraget vil bli nærmere presisert i et eget oppdragsbrev.	17.08.2026

4 Fellesføringer

Regjeringen har gitt sin tilslutning til at departementene skal ta inn følgende fellesføringer i tildelingsbrevene for 2026.

1. Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk

Det er et mål med systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk.

Miljødirektoratet skal følge opp dette målet. I dette arbeidet skal det tas hensyn til ivaretagelse av virksomhetens kjerneoppgaver og kostnadseffektivitet.

Miljødirektoratet skal også vurdere hvordan klimaendringene vil påvirke virksomheten.

Miljødirektoratet skal gjøre systematiske vurderinger av egen energibruk og ta i bruk lønnsomme energieffektive løsninger, samt øke energifleksibiliteten der dette er relevant.

2. Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring

Regjeringen har høye ambisjoner når det gjelder inkludering og mangfold. Statlige virksomheter skal ha en positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring.

Arbeidsgiverne skal i samarbeid med de tillitsvalgte selv definere et hensiktsmessig ambisjonsnivå ut fra virksomhetens egenart og størrelse.

Miljødirektoratet skal i årsrapporten oppgi antallet ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring i 2026 og det totale antallet ansettelser i virksomheten i 2026. Virksomheten skal også omtale utviklingen i 2026 sett opp mot det virksomheten har rapportert for 2025.

3. Redusere konsulentbruken

Det er et mål at staten samlet sett skal redusere konsulentbruken ved å utvikle egen kompetanse. Miljødirektoratet skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der

det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes. Miljødirektoratet skal i årsrapporten for 2026 rapportere om konsulentbruken og oppfølgingen av fellesføringen, herunder om totalbeløp for kjøp av konsulenttjenester, hvilke tiltak som er iverksatt og konkrete resultater. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten der konsulenter benyttes i særlig grad, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere.

Miljødirektoratet skal som en del av rapporteringen også gi en overordnet omtale av eventuelle kjøp av konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjontjenester) i 2026 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester. Dersom utgifter til kjøp av konsulenttjenester er vesentlige, bør virksomheten i note til årsregnskapet spesifisere dette nærmere. Dersom virksomheten har større kjøp av konsulenttjenester fra andre statlige leverandører, bør dette fremgå særskilt.

5 Budsjett og fullmakter

Tildelinger og budsjettforutsetninger

Tildelte bevilgninger skal disponeres i samsvar med [Prop. 1 S \(2025–2026\)](#), og Stortingets vedtak, jf. [Innst. 9 S \(2025-2026\)](#). Midlene skal disponeres i samsvar med [Bevilgningsreglementet](#), [Reglement og bestemmelser for økonomistyring i staten](#) og Hovedinstruks for Miljødirektoratet fra Klima- og miljødepartementet. Midlene skal for øvrig disponeres i samsvar med andre rundskriv og krav fra Finansdepartementet som er fastsatt for disponering av statlige budsjettmidler.

Endringer og føringer som er beskrevet i postomtalene til Prop. 1 S (2025-2026) er ikke gjentatt her i tildelingsbrevet, men gjelder likefullt. Nedenfor presenteres derfor kun budsjettføringer ut over det som står i proposisjonen.

Kap. 1420/4420 Klima, naturmangfold og forurensing

Utgifter kap. 1420 Miljødirektoratet

(tall i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Bevilgning og tildeling
01	Driftsutgifter	991 892
21	Spesielle driftsutgifter	830 742
23	Oppdrags- og gebyrrelatert virksomhet	271 691
30	Statlige erverv, bevaring av viktige friluftslivsområder, <i>kan overføres</i>	23 054
31	Tiltak i verneområder, tiltak for villrein og naturrestaurering, <i>kan overføres</i>	273 552
32	Statlige erverv, vern av naturområder, <i>kan overføres</i>	380 247
39	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 69 og 79</i>	8 645
60	Tilskudd til natursats - tiltak og planlegging for natur i kommunene, <i>kan overføres</i>	144 826
61	Tilskudd til klimatiltak og klimatilpasning, <i>kan overføres</i>	272 735
62	Tilskudd til grønn skipsfart, <i>kan overføres</i>	20 000

66	Tilskudd til kommuner for å bedre tilgangen til strandsonen langs Oslofjorden	3 199
69	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 39 og 79</i>	30 232
71	Tilskudd til tiltak mot marin forsøpling, <i>kan overføres</i>	29 363
72	Erstatning for beitedyr tatt av rovvilt, <i>overslagsbevilgning</i>	163 878
73	Tilskudd til rovvilttiltak, <i>kan overføres</i>	71 706
74	CO ₂ -kompensasjonsordning for industrien, <i>kan nyttes under post 54</i>	7 252 000
75	Vrakpant og tilskudd til innlevering og behandling av kasserte fritidsbåter og kjøretøy, <i>overslagsbevilgning</i>	413 212
76	Refusjon ved innlevering av klima- og miljøskadelige stoffer, <i>overslagsbevilgning</i>	220 000
77	Tilskudd til fagspesifikke miljøorganisasjoner	10 049
78	Tilskudd til friluftslivsformål, <i>kan overføres</i>	234 048
79	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 39 og 69</i>	492
80	Tilskudd til tiltak for å ta vare på natur, <i>kan overføres</i>	328 908
81	Tilskudd til verdiskaping basert på naturarven, <i>kan overføres</i>	13 192
84	Tilskudd til internasjonalt klima- og miljøsamarbeid	9 655
85	Tilskudd til besøkssenter for natur, <i>kan overføres</i>	91 023
86	Tilskudd til frivillige klima- og miljøorganisasjoner og klima- og miljøstiftelser	67 676
87	Tilskudd til natur og friluftsliv i områder berørt av landbaserte vindkraftverk, <i>kan overføres</i>	22 718
	Sum kap. 1420	12 178 735

Tilsagnsfullmakter under kap. 1420

Miljødirektoratet gis fullmakt til å gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1420		Miljødirektoratet	
	30	Statlige erverv, bevaring av viktige friluftslivsområder	45 mill. kroner
	60	Tilskudd til natursats – tiltak og planlegging for natur i kommunene	30 mill. kroner
	61	Tilskudd til klimatiltak og klimatilpasning	448,6 mill. kroner
	62	Tilskudd til grønn skipsfart	663,2 mill. kroner
	71	Tilskudd til tiltak mot marin forsøpling	15 mill. kroner
	78	Tilskudd til friluftslivsformål	3 mill. kroner
	80	Tilskudd til tiltak for å ta vare på natur	30 mill. kroner
	87	Tilskudd til natur og friluftsliv i områder berørt av landbaserte vindkraftverk	10 mill. kroner

Bestillingsfullmakter under kap. 1420

Miljødirektoratet gis fullmakt til å gjøre bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1420		Miljødirektoratet	
	31	Tiltak i verneområder, tiltak for villrein og naturrestaurering	12 mill. kroner
	32	Statlige erverv, vern av naturområder	332,8 mill. kroner

Fullmakt til å inngå forpliktelser under kap. 1420 knyttet til oppryddingstiltak:

Det kan pådras forpliktelser for framtidige år til å kjøpe inn materiell og til å gi tilsagn om tilskudd ut over vedtatt bevilgning under postene 39, 69 og 79 Oppryddingstiltak, men slik at samlet ramme for nye forpliktelser og gammelt ansvar ikke overstiger 10 mill. kroner.

Spesielle budsjettforutsetninger

Post 21:

Øremerkinger som ligger i postomtalen i Prop 1 S for 2026 får her nærmere føringer:

- De 7 mill. kroner som er lagt inn til informasjonsmedarbeidere i verneområder med mye ferdsel og/eller områder med villrein, skal brukes til å ansette egne informasjonsmedarbeidere med informasjonsfaglig kompetanse. De skal være tilknyttet verneområder med mye ferdsel og/eller områder med villrein, der det er spesielt behov for god og tydelig lokal informasjon og veiledning rettet mot besøkende samt kommunikasjon og dialog med reiselivet. Informasjonsmedarbeidere som ansettes i verneområder med villrein skal bidra aktivt til å gjennomføre informasjons- og veiledningstiltak i tiltaksplanene for villrein. Stillingene skal være tilknyttet verneområdestyrene/nasjonalparkstyrene, men arbeidsgiveransvar legges til statsforvalterne tilsvarende ordningen med verneområdeforvaltere/nasjonalparkforvaltere. Stillingene kan deles mellom flere styrer. Miljødirektoratet bes fordele midlene etter faglige vurderinger av behovet. I vurderingen kan direktoratet - dersom det finner det hensiktsmessig - også ta hensyn til geografisk fordeling av stillingene. Det legges opp til at midlene rammeoverføres til kap 1520 post 01 i 2027-budsjettet.
- De 5 mill. kroner som er lagt inn til stillinger for å følge opp tiltaksplanene for villrein, skal gå til statsforvaltere i regioner som enten har fått vedtatt tiltaksplaner for villrein eller der slike planer er i prosess. Der en tiltaksplan omfatter flere fylker må Miljødirektoratet avklare geografisk fordeling av stillingene med berørte statsforvaltere.

Post 31:

- I Stortingets budsjettvedtak basert på Innst. 9 S er postens bevilgning økt med 100 mill. kroner til naturrestaurering, som bl.a. muliggjør større restaureringsprosjekter.

Post 54:

- I Stortingets budsjettvedtak basert på Innst. 9 S er alle midlene til CO₂-kompensasjonsordning for industrien samlet på post 74, og bevilgningen på post 54 CO₂-kompensasjonsordning for industrien – klima og energieffektiviseringstiltak er satt til null.

Post 61:

- I Stortingets budsjettvedtak basert på Innst. 9 S er postens bevilgning økt med 22 mill. kroner til Klimasats.

Post 71:

- I Stortingets budsjettvedtak basert på Innst. 9 S er postens bevilgning økt med 2 mill. kroner som er øremerket til Mausund feltstasjon.

Post 73:

- I Stortingets budsjettvedtak basert på Innst. 9 S er postens bevilgning økt med 20 mill. kroner for å øke midlene til forebyggende og konfliktdempende rovdyrtiltak.

Post 74:

- I Stortingets budsjettvedtak basert på Innst. 9 S er postens bevilgning økt med 2,908 mrd. kroner som er flyttet fra post 54 CO₂-kompensasjonsordning for industrien – klima og energieffektiviseringstiltak, slik at samlet bevilgning på post 74 er 7,252 mrd. kroner.

Post 78:

- I Stortingets budsjettvedtak basert på Innst. 9 S er postens bevilgning økt med 7 mill. kroner. Av disse skal 5 mill. kroner gå til tilskuddsordningen «Friluftslivsaktivitet». De øvrige 2 mill. kroner legges til ordningen for «Driftsstøtte til friluftslivsorganisasjoner». Midlene fordeles med økninger til følgende mottakere utover beløpene som er nevnt i Prop. 1 S:
 - 0,3 mill Norsk Friluftsliv
 - 0,6 mill til Friluftsrådenes Landsforbund/interkommunale friluftsråd
 - 0,5 mill til Forum for natur og friluftsliv (FNF)
 - 0,3 mill. til Tjukkasgjengen
 - 0,3 mill. til Wild X

Post 80:

- I Stortingets budsjettvedtak basert på Innst. 9 S er postens bevilgning økt med 52,5 mill. kroner.
 - 32,5 mill. kroner skal gå til restaurering av vannmiljø i Oslofjorden. Midlene legges på postens ordning for «Tilskudd til vannmiljøtiltak, inkludert restaureringstiltak for Oslofjorden, kalking og anadrome laksefisk».
 - 20 mill. kroner skal gå til å øke tilskudd til planlegging av nitrogenfjerning. Midlene legges på ordningen for «Tilskudd til kommuner langs Oslofjorden til planlegging og prosjektering av nitrogenfjerning».

Post 85:

- I Stortingets budsjettvedtak basert på Innst. 9 S er postens bevilgning økt med 2,5 mill. kroner til Runde miljøsenter.

Post 86:

- I Stortingets budsjettvedtak basert på Innst. 9 S er postens bevilgning økt med 6 mill. kroner for å øke rammen for tilskudd til miljøorganisasjoner.

Inntekter kap. 4420 Miljødirektoratet

(tall i 1000 kr)		
Post	Betegnelse	Bevilgning og tildeling
01	Oppdrag og andre diverse inntekter	7 227
04	Gebyrer, forurensningsområdet hos Miljødirektoratet	107 559
06	Gebyrer, forurensningsområdet hos statsforvalterembetene	66 942
07	Gebyrer, kvotesystemet	49 340
09	Internasjonale oppdrag	33 400
85	Overføringer fra andre	6 500
	Sum kap. 4420	270 968

Kap. 1425/5578 Fisketiltak/Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet

Utgifter kap. 1425 Fisketiltak

(tall i 1000 kr)		
Post	Betegnelse	Bevilgning og tildeling
21	Spesielle driftsutgifter	300
70	Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i>	15 608
	Sum kap. 1425	15 908

Direktoratet må disponere postene under kap. 1425 slik at eventuelle mindreinntekter under kap. 5578 post 72 kan kompenseres ved tilsvarende mindreforbruk på de aktuelle utgiftspostene under kap. 1425. Forslag til justerte bevilgninger skal fremmes i forbindelse med RNB eller ny salderingen.

Inntekter kap. 5578 Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet

Post	Betegnelse	Bevilgning og tildeling
72	Fiskeravgifter	17 129
	Sum kap. 5578	17 129

Stortingets vedtak når det gjelder sektoravgifter er gjort i samsvar med Innst. 3 S (2025-2026).

Tildelinger fra andre kapitler på Klima- og miljødepartementets budsjett

Utgifter kap. 1400 Klima- og miljødepartementet

Post 21:

- 1,5 mill. kroner til samarbeidet med Norsk klimaservicesenter (KSS) (prosjektnr. 54002112). Midlene kommer i tillegg til de 4,5 mill. kroner som direktoratet disponerer til formålet innenfor egne budsjettposter.
- 0,29 mill. kroner til utredning av teknisk korrigering av Forest Reference Level (FRL) i skog- og arealregelverket (samarbeid med NIBIO) (prosjektnr. 58002104).
- 0,8 mill. kroner til oppdatert framskriving for utslipp og opptak av klimagasser fra skog- og arealbrukssektoren i samarbeid med NIBIO, samt gap-analyse (prosjektnr. 58002101).
- 1,75 mill. kroner til statistikkutvikling innen sirkulær økonomi i samarbeid med Statistisk sentralbyrå (SSB) (prosjektnr. 23002106). Saken vil bli avklart nærmere i eget brev til Miljødirektoratet.
- 3 mill. kroner til å utvikle statistikk for matsvinn og matavfall i samarbeid med SSB (prosjektnr. 62002106).
- 4 mill. kroner til tilsyn og kontroll knyttet til EØS-regelverk som skal fremme en giftfri sirkulær økonomi med krav til økodesign og bærekraft i verdikjeden til produkter samt annet avfallsregelverk (prosjektnr. 62002107).
- 10,5 mill. kroner til arbeid med plastforurensning (prosjektnr. 62002101) fordelt slik:
 - 2 mill. kroner til to midlertidige stillinger til arbeidet med global plastavtale.
 - 1 mill. kroner til arbeidet med å styrke statistikkgrunnlaget om plast i Norge.
 - 0,5 mill. kroner til arbeidet med å øke kunnskapen om farlige stoffer i plast.
 - 2 mill. kroner til arbeid med å sikre overholdelse av prioriterte krav under EUs skipsavfallsdirektiv.
 - 5 mill. kroner til makro- og mikroplastovervåkning, inkludert styrking av strandovervåkingen under OSPAR.
- 0,5 mill. kroner til videre arbeid med tilpasning av digitale løsninger for å tilby Sysselmesteren på Svalbard nødvendig funksjonalitet som blant annet tilgang til kart og verneområdeforskriftene på Svalbard (prosjektnr. 41002101), ref. oppdrag nr. 78 i tildelingsbrevet for 2023.
- 5 mill. kroner til Miljødirektoratets arbeid med havforvaltning og marine økosystemer, herunder arbeidet med nye kandidatområder for marint vern (prosjektnr. 63002107).

Post 76:

- 1,1 mill. kroner til Norges nasjonalparkkommuner (prosjektnr. 35007601).
- 0,6 mill. kroner i driftsstøtte til Nordhordland biosfæreområde (prosjektnr. 35007602).
- 11,6 mill. kroner i tilskudd til Norsk villreinsenters rolle som kompetansesenter (prosjektnr. 34007601).
- 5,7 mill. kroner til arbeid i forbindelse med Klimapanelets syvende hovedsyklus (IPCC) (prosjektnr. 58007601).

Utgifter kap. 1410 Kunnskap om klima og miljø

		(i 1 000 kr)
Post	Betegnelse	Tildeling
21	Miljødata	506 502
23	Mareano	1 700
70	Nasjonale oppgaver ved miljøinstituttene	47 304
	Sum kap. 1410	555 506

Spesielle budsjettforutsetninger:

Post 21:

Følgende endringer er gjort i tildelingen:

- 17,255 mill. kroner er lagt inn som direktoratets andel av postens prisjustering
- 2,576 mill. kroner er flyttet fra kap. 1420 post 21 og skal gå til overvåking av gytebestandsstørrelser av sjøørret
- 2,55 mill. kroner er flyttet fra kap. 1420 post 21 og skal gå til miljøstatistikk
- 2 mill. kroner er lagt inn til overvåking og kartlegging av sjøfugl
- 0,8 mill. kroner er rammeoverført fra UD's kap. 118 post 21 for å videreføre Miljødirektoratets langsiktige overvåking av luftforurensning i grenseområdene ved Svanvik.
- Av tildelingen kan Miljødirektoratet disponere inntil 15 mill. kroner for å ta igjen teknisk gjeld på IT-siden.
- I Stortingets budsjettvedtak basert på Innst. 9 S er postens bevilgning økt med 2 mill. kroner til bestandsovervåking med sikte på en mer presis og effektiv bestandsregulering av jerv.

Post 70:

- I tildelingen er det lagt inn en økning på 5,377 mill. kroner som skal gå til å støtte deler av NILUs kostnader ved arbeidet i temasentre («ETC») under det europeiske miljøbyrået (EEA) og arbeid i modelleringsnettverket FAIRMODE under EU-Kommisjonens «Joint Research Centre» (JRC). NILU deltar i perioden 2022-2026 i tre temasentre.¹ Dette er midler som tidligere lå på kap. 1400 post 76.
- Som andel av postens prisjustering er det lagt inn 1,457 mill. kroner i tildelingen til Miljødirektoratet
- Andre føringer for enkelte institutter:
 - NILU: Minimum 2 mill. kroner skal fortsatt dekke drift og vedlikehold av NILUs database EBAS for overvåking av miljøgifter, andre forurensninger og klimadrivere i luft.
 - NINA: 0,9 mill. kroner er til NINAs deltakelse i VKM (Vitenskapskomiteen for mat og miljø).
 - NORCE: Minimum 5,96 mill. kroner skal gå til Nasjonalt kompetansesenter for Biosikkerhet.

Tildeling fra kap. 1482 Internasjonale klima- og utviklingstiltak

¹ «European Topic Centre on Human health and Environment» (ETC/HE), «European Topic Centre on Climate Change Mitigation» (ETC/CM), og «European Topic Centre on Digitalisation and data Integration» (ETC/DI).

		(i 1 000 kr)
Post	Betegnelse	Tildeling
01	Driftsutgifter	1 125
	Sum kap. 1482	1 125

Spesielle budsjettforutsetninger:

Midlene skal finansiere ett årsverk på området klima og skog som skal arbeide med følgende oppgaver:

- Oppdrag 6, 7 og 8 på klima- og skogområdet nevnt under punkt. 3.1 Tverrgående oppdrag.
- Bygging av systematisert kunnskap om virkemidler for redusert avskoging og bærekraftig arealforvaltning i tropiske skogland, med vekt på naturbaserte løsninger.
- Oppfølging av arbeidet med globale skogovervåkningsdata, herunder høyoppløselige satellittbilder over det tropiske skogbeltet.

Delegering av budsjettmessige fullmakter

1. Miljødirektoratet delegeres myndighet i henhold til utdypende krav i gjeldende rundskriv R-110 til å benytte unntaksbestemmelsene i bevilgningsreglementet. Det er lagt inn presisering i R-110 punkt 2.3 Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret, som er understreket i punkt b nedenfor. I rundskrivet er det også lagt inn en utdypning om hvilke tjenester og utstyr som kan dekkes ved leie.

- Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr
- Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret.
 - Utgiftene i forbindelse med avtalene må kunne dekkes innenfor et uendret bevilgningsnivå på vedkommende budsjettpost i hele avtaleperioden og uten at det svekker evnen til å gjennomføre aktiviteter i tråd med Stortingets vedtak og forutsetninger samt departementets fastsatte mål og prioriteringer.
 - Virksomheten skal opplyse om avtaler om leie av kontorlokaler og andre vesentlige leieavtaler utover budsjettåret i virksomhetens årsregnskap.
- Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter.

Eventuelle andre fullmakter omtales som mulighet til å overskride bevilgning mot spesifikke inntektsposter, belastningsfullmakt og tilsagnsfullmakt.

2. Etaten delegeres også myndighet til å overskride følgende bevilgninger, jfr. Stortingets romertallsvedtak II:

- kapittel 1420 post 01 mot tilsvarende merinntekter under kapittel 4420 post 01, 50 og 85.
- kapittel 1420 post 23 mot tilsvarende merinntekter under kapittel 4420 postene 04, 06 og 09.
- kapittel 1420 post 30 mot tilsvarende merinntekter under kapittel 4420 post 40.
- kapittel 1420 post 32 mot tilsvarende merinntekter under kapittel 4420 post 41.

Utgifter som forutsetter inntektsdekning, kan først belastes når tilhørende inntekter er opptjent.

3. Fullmakt til å utrangere, kassere og avhende materiell: I henhold til [Instruks for utrangering, kassasjon og avhending av materiell og fast eiendom som tilhører staten](#) delegerer vi til Miljødirektoratet fullmakt til å utrangere, kassere og avhende materiell som Miljødirektoratet eier.

4. Fullmakt til å avhende areal innkjøpt for verneformål eller friluftslivsformål og for makeskifte i forbindelse med gjennomføring av skogvern. Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2026 kan godkjenne salg, makeskifte eller bortfeste av eiendom som Miljødirektoratet forvalter, for inntil 25 mill. kroner.

5. Miljødirektoratet må utvise aktsomhet for ikke å overskride de bevilgninger og fullmakter som er gitt gjennom vedtak i Stortinget.

6 Rapportering

Rapporteringskrav på ulike fagområder

Departementet ber om at direktoratet rapporterer på følgende i årsrapporten:

1. Oversikt over status for gjennomføring av EØS-regelverk under EUs grønne giv, herunder hvilke regelverk det er større forsinkelser på og utfordringer med.
2. Redegjøre for siste års bruk og forventet behov det kommende året på kap. 1410 post 21 Miljødata.
3. Status for arbeidet med ny periode av EØS-finansieringsordningene og ivaretagelse av klima- og miljø og det tverrgående arbeidet med grønn omstilling.
4. Oversikt over deltakelse i Arktisk råds arbeid på ekspertgruppe- og prosjektnivå, og en oversikt på prosjektnivå over bruken av midler til miljøprosjekter i nord.
5. Status for arbeidet med tilpasning av digitale løsninger for Sysselmesteren på Svalbard, jf. kap. spesiell budsjettforutsetning under kap. 1400 post 21 Spesielle budsjettforutsetninger.
6. Status for arbeidet med gjennomføring av Strategi for å opprettholde verneverdiene i verneområdene på lang sikt.
7. Status for arbeidet med sammenstilling og tilgjengeliggjøring av kartfestede data om havområdene i arealverktøyet for de helhetlige forvaltningsplanene, jf. Meld. St. 21 (2023–2024).
8. Status for gjennomføring av tiltak i den nasjonale handlingsplanen for sjøfugl. Oppfølgingen av handlingsplanen utdypes nærmere i eget brev.

Nøkkeltall

Det skal i årsrapporten i tillegg rapporteres for følgende nøkkeltall for tre siste år:

1. Antall ansatte
2. Antall avtalte årsverk
3. Antall utførte årsverk
4. Samlet tildeling post 01-99 – inntekter og utgifter

5. Utnyttelsesgrad post 01-99 (andel av budsjett (bevilgning og overført beløp fra tidligere år) fordelt på postgruppene: 01-29 (drift), 30-49 (nybygg/anlegg), 50-89 (overføringer til andre) og 90-99 (utlån).
6. Driftsutgifter/driftskostnader
7. Lønnsandel av driftsutgifter/lønnsandel av driftskostnader
8. Konsulenter
9. Reiser

Nøkkeltallene kan inngå i årsrapportens del II og presenteres for siste tre år. Nøkkeltallene skal kommenteres og vurderes av virksomheten.

Aktivitets- og redegjørelsesplikten i likestillings- og diskrimineringsloven

Likestillings- og diskrimineringsloven (§§ 24, 26 og 26 a) pålegger offentlige myndigheter å arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering i all sin virksomhet. Virksomheten skal identifisere likestillingsutfordringene i egen virksomhet og iverksette korrigerende tiltak.

Vi ber om at det i årsrapporten (eventuelt som vedlegg) redegjøres for:

- Andelen kvinner og menn i virksomheten totalt, i toppledelsen, i mellomledelsen, blant høyere lønnede rådgivere, blant saksbehandlere og øvrige kontorstillinger.
- Gjennomsnittlig årslønn for menn og kvinner totalt i virksomheten, i toppledelsen, i mellomledelsen, blant høyere lønnede rådgivere, blant saksbehandlere og øvrige kontorstillinger. Oppgi også lønnsforskjeller for hvert stillingsgruppenivå hvor kvinners andel av menns lønn oppgis i prosent.
- Andelen midlertidig ansatte, deltidsansatte og ufrivillig deltidsansatte, fordelt på kjønn, skal oppgis i prosent.
- Årlig legemeldt sykefravær skal rapporteres i prosent for kvinner og menn.
- Uttak av foreldrepermisjon skal oppgis i gjennomsnitt antall uker fordelt på kvinner og menn.

I tillegg ber vi dere redegjør for hvordan dere jobber aktivt for likestilling mellom ansatte på bakgrunn av grunnlagene i lovens § 6, og hva virksomheten gjør for å oppfylle aktivitetsplikten i § 26, samt likestillingsplikten for offentlige sektor etter lovens § 24.

Årshjul styring og frister for rapporteringer i 2026

Departementet viser særlig til følgende rundskriv fra Finansdepartementet ang. årsregnskapene

- Rundskriv R-114 (varig rundskriv som kun endres ved behov): «Bruk av statlige regnskapsstandarder (SRS) i virksomhetsregnskapet» ang. overgang til bruk av periodiseringsprinsippet.
- Rundskriv R-115 (varig rundskriv som kun endres ved behov): «Utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap.» Rundskrivet gir nærmere bestemmelser om innhold og oppstilling av årsregnskapet, jf. bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 3.4. Det er fra 2025 krav til noteopplysning om avtaler for fremtidige regnskapsår og til opplysning om bl.a. lønn til virksomhetsleder.

- Årlig rundskriv R-8 angående statsregnskapets årsavslutning (sendes ut medio november for det aktuelle året).
- Se nærmere opplysninger angående maler og retningslinjer i omtalen av «Frister for rapporteringer i 2026» nedenfor.

Måned	Aktivitet	Dato
Februar	- Endelig årsregnskap for 2025, del 6 Årsregnskap til KLD. Mal Delårs- og årsregnskap DFØ (dfo.no). - Rapportering tildelinger og belastningsfullmakter per 31.12 på andre budsjettkapitler enn direktoratets egne (1420/4420 og 1425/5578). Maler fra departementet: TBF - <i>Mal underliggende virksomheter fra KLD og Mal Regnskap per resultatområde</i> - Innspill til revidert nasjonalbudsjett 2026 til KLD.	2. feb. 2026 2. feb. 2026 23. feb. 2026 (tentativt)
Mars	Endelig årsrapport for 2025, del 1-6 Årsrapport til KLD. Årsrapporten sendes i kopi til Riksrevisjonen samtidig som til departementet.	15. mars 2026
April	- Overordnet risikovurdering til KLD (fast punkt på etatsstyringsmøte våren) - Etatsstyringsmøte vår endelig årsrapport - Økonomirapport, del 6 i årsregnskap inkl. ledelseskommmentar til KLD. Rapporteringen skal inneholde regnskapsstatus per 30. april 2026. Mal økonomirapportering Delårs- og årsregnskap DFØ (dfo.no) - Avviksrapportering per 1. tertial til KLD. Avviksrapporteringen er primært knyttet til vesentlige avvik på leveranser og oppdrag i tildelingsbrevet som departementet bør kjenne til. Avvik etter dette tas løpende med departementet. Vi ber direktoratet vedlegge oppdragslisten(e), og kort beskrive eventuelle avvik på oppdrag i en egen kolonne, og kommentere dersom dette gir budsjettmessige konsekvenser.	I god tid før etatsstyringsmøtet 23. april 2026 29. mai 2026 29. mai 2026

September	Foreløpig årsrapport/2. tertial rapport pr 31. august/ innspill nysaldering. Foreløpig årsrapport skal inneholde del 3, 4 og komplett del 6 av årsrapporten inkl. ledelseskommmentar, forbruk per 2. tertial og prognoser for året. Mal Delårs- og årsregnskap DFØ (dfo.no). Rapportering på forbruk og prognoser. Mal fra KLD <i>FÅR - Mal til underliggende virksomheter</i>. Med utgangspunkt i forbruk og prognoser skal behov for budsjettendringer i nysalderingen synliggjøres i forklarende tekstform. Rapporteringene bør foreligge minst to uker før etatsstyringsmøte.	21. sept. 2026
Oktober	- KLD sender foreløpig tildelingsbrev og evt. utkast oppdatert hovedinstruks. - Overordnet risikovurdering til KLD (fast punkt på etatsstyringsmøte høst) - Etatsstyringsmøte høst, 2. tertial rapportering	27. okt. 2026 Midten av oktober 29. okt. 2026
November	- Rapportering på tildelinger og belastningsfullmakter pr 31. oktober. Mal fra KLD <i>TBF - Mal underliggende virksomheter fra KLD</i> - Tilbakemelding foreløpig tildelingsbrev og evt. oppdatert hovedinstruks til KLD	13. nov. 2026 13. nov. 2026
Desember	KLD sender endelig tildelingsbrev og evt. oppdatert hovedinstruks.	Tentativt 21. des. 2026

Angående årsregnskapet, ber vi virksomheten benytte siste publiserte maler og se til veiledning fra DFØ på [Delårs- og årsregnskap | DFØ \(dfo.no\)](https://dfo.no). Maler for særskilt rapportering til departementet ligger som vedlegg til dette tildelingsbrevet. Dette gjelder maler for;

- Rapportering tildelinger og belastningsfullmakter per 31.12 og 31.10

- Forbruk per 2. tertial og prognoser for året 2. tertial 31. august

Årsrapporten og tildelingsbrevet skal publiseres på virksomhetens nettside (jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 2.3.2 og 2.3.3). Også departementets hovedinstruks og eventuelle supplerende tildelingsbrev skal publiseres på Miljødirektoratets hjemmeside innen en uke etter at det er mottatt.

Revisjonsberetningen fra Riksrevisjon skal også publiseres på virksomhetens nettside innen **1. mai 2026** eller så snart den foreligger etter den dato.

Vedlegg 1: Fastsettelse av indikatorer for nasjonale klima- og miljømål 2026

Resultatområde	Nasjonale klima- og miljømål (24)	Indikatorer (81)	Merknad	Justert for 2026
Naturmangfold	1.1. Økosystemene skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester	Status og utviklingstrekk for økologisk tilstand i havområdene.	Jf. Naturindeks for Norge.	
		Status og utviklingstrekk for økologisk tilstand i elver og innsjøer.	Jf. Naturindeks for Norge og Vannforskriften.	
		Status og utviklingstrekk for økologisk tilstand i kyst.	Jf. Naturindeks for Norge og Vannforskriften.	
		Status og utviklingstrekk for økologisk tilstand i våtmark.	Jf. Naturindeks for Norge.	
		Status og utviklingstrekk for økologisk tilstand i skog.	Jf. Fagsystemet for økologisk tilstand og Naturindeks for Norge	
		Status og utviklingstrekk for økologisk tilstand i fjell.	Jf. Fagsystemet for økologisk tilstand og Naturindeks for Norge	
		Status og utviklingstrekk for økologisk tilstand i kulturlandskap og åpne lavlandsområder.	Jf. Naturindeks for Norge.	
		Utvikling i areal av inngrepsfrie naturområder.		
	1.2 Ingen arter og naturtyper skal utryddes, og utviklingen til truede og nær truede arter og naturtyper skal bedres	Antall nær truede og truede arter og naturtyper i kyst- og havområdene.	Tall fra sist oppdaterte rødliste for arter og rødliste for naturtyper.	
		Antall nær truede og truede arter og naturtyper i elver og innsjøer.	Som over	
		Antall nær truede og truede arter og naturtyper i våtmark.	Som over	
		Antall nær truede og truede arter og naturtyper i skog.	Som over	
		Antall nær truede og truede arter og naturtyper i fjell.	Som over	
		Antall nær truede og truede arter og naturtyper i	Som over	

		kulturlandskap og åpne lavlandsområder.		
	1.3 Et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner	Vernet landareal totalt.	Oppgi i km ²	
		Vernet areal i kyst og havområdene.	Oppgi i km ²	
		Vernet areal i elver og innsjøer.	Oppgi i km ²	
		Vernet areal i våtmark.	Oppgi i km ²	
		Vernet areal i skog.	Alle vernekategorier.	
		Vernet skog hvor skogbruk ikke er tillatt; totalt og fordelt på produktiv og uproduktiv skog	Omfatter vernekategorier nasjonalparker og naturreservat der skogbruk ikke er tillatt.	
		Vernet areal i fjell.	Oppgi i km ²	
		Vernet areal i kulturlandskap og åpent lavland.	Oppgi i km ²	
Resultatområde	Nasjonale klima- og miljømål	Indikatorer	Merknad	Justert for 2025
Kulturminner og kulturmiljø	2.1 Alle skal ha mulighet til å engasjere seg og ta ansvar for kulturmiljø	Utvikling av rammevilkår for engasjement og ansvar for kulturmiljø – holdningsutvikling i befolkningen knyttet til kulturmiljø		
		Utvikling av utøvelse av engasjement og ansvar – aktiviteter		
	2.2 Kulturmiljø skal bidra til bærekraftig utvikling gjennom helhetlig samfunnsplanlegging	Utvikling i lokal samfunnsplanlegging relatert til kulturmiljø		
		Utvikling i regional samfunnsplanlegging relatert til kulturmiljø		
	2.3 Et mangfold av kulturmiljø skal tas vare på som grunnlag for kunnskap, opplevelse og bruk	Utvikling av antall kulturminner og kulturmiljøer etter mangfoldskriterier i kulturminnedatabasen Askeladden		
		Utvikling i vernestatus for kulturminner og kulturmiljøer i		

		kulturminnedatabasen Askeladden		
		Utvikling i tilstand for kulturminner og kulturmiljøer i kulturminnedatabasen Askeladden		
Resultatområde	Nasjonale klima- og miljømål	Indikatorer	Merknad	Justert for 2025
Friluftsliv	3.1 Friluftslivets posisjon skal tas vare på og utvikles videre gjennom ivaretagelse av allemannsretten, bevaring og tilrettelegging av viktige friluftslivsområder, og stimulering til økt friluftslivsaktivitet for alle	Andel av befolkningen som deltar i friluftslivsaktiviteter to eller flere ganger i måneden, og del av befolkningen som deltar minst to ganger i uken.		
		Andel av befolkningen som har trygg tilgang til nærturterreng innen en avstand på 500 meter		
		Andel av befolkningen som har trygg tilgang til leke- og rekreasjonsarealer innen en avstand på 200 meter		
		Andel av befolkningen som kjenner til allemannsretten		
		Andel tilgjengelig strandsoneareal		
	3.2 Naturen skal i større grad brukes som læringsarena og aktivitetsområde for barn og unge	Andel barn og unge (6–15 år) som deltar i friluftslivsaktiviteter to eller flere ganger i måneden, og andel barn og unge som deltar minst to ganger i uken.		
		Andel skoler og barnehager som har trygg tilgang til nærturterreng innen en avstand på 500 meter.		
		Andel skoler og barnehager som har trygg tilgang til leke- og rekreasjonsområder innen en avstand på 200 meter.		
Resultatområde	Nasjonale klima- og miljømål	Indikatorer	Merknad	
Forurensing	4.1 Forurensing skal ikke skade helse og miljø	Antall stoffer som er fareklassifisert av myndighetene		

		Andel områder med forurenset sjøbunn som er ryddet i henhold til handlingsplanen.		
		Registrert grunnforurensning uten helse og miljøfare		
		Utslipp av kjemikalier, olje og andre naturlige forekommende miljøskadelige stoffer fra olje- og gassvirksomhet		
		Nivåer av biocider i miljøet		
		Andel vannforekomster som ikke når miljømål om god tilstand som følger at forurensning		
		Areal med overskridinger av tålegrenser for forsuring		
		Areal med overskridelser av tålegrenser for overgjødning		
	4.2 Bruk og utslipp av kjemikalier på prioritetslista skal stanses	Utvikling i forbud og andre reguleringer av prioritetslistestoffer i kjemikalier regelverkene		
		Nivå av utvalgte prioritetslistestoffer i miljøet		
		Mengde farlig avfall med ukjent disponering.		
		Utslipp av utvalgte prioritetslistestoffer fra landbasert industri		
		Utslipp av utvalgte prioritetslistestoffer fra olje- og gassvirksomhet		
		Utvikling i opprydning av utvalgte prioritetslistestoffer i forurenset grunn		
	4.3 Utviklingen i mengden avfall skal være vesentlig lavere enn den økonomiske veksten	Generert mengde husholdningsavfall per innbygger sett i forhold til privat konsum i husholdningene per innbygger		

		Generert mengde næringsavfall per innbygger sett i forhold til BNP per innbygger		
	4.4 Materialgjenvinningen av avfall skal øke	Andel husholdningsavfall og lignende næringsavfall som er forberedt til ombruk eller materialgjenvunnet		
		Andel bygg- og anleggsavfall som er forberedt til ombruk eller materialgjenvunnet		
	4.5 Eksponering av mennesker og miljø for radioaktiv forurensning skal holdes så lav som mulig	Nivåer av radioaktiv forurensning i miljøet		
		Utslipp av radioaktive stoffer		
	4.6 Å sikre trygg luft. Basert på dagens kunnskapsstatus blir følgende nivå sett på som trygg luft: Årsmiddel PM10: 20 µg/m3 Årsmiddel PM2,5: 8 µg/m3 Årsmiddel NO2: 40 µg/m3	Utviklingen i årsmiddelkonsentrasjonen for PM10, med fokus på de stedene der verdiene overskrider nivå sett på som trygg luft.		
		Utviklingen i årsmiddelkonsentrasjonen for PM 2,5, med fokus på de stedene der verdiene overskrider nivå sett på som trygg luft.		
		Utviklingen i årsmiddelkonsentrasjonen for NO2, med fokus på de steder der verdiene overskrider nivå sett på som trygg luft.		
	4.7 Støyplagen skal reduseres med 10 prosent innen 2020 i forhold til 1999. Antallet personer som er utsatt for over 38 dB innendørs støynivå skal reduseres med 30 prosent innen 2020 i forhold til 2005.	Samlet støyplage (SPI) fra alle kartlagte kilder		
		Reell reduksjon i antall personer som er utsatt for over 38 dB innendørs støy		

Resultatområde	Nasjonale klima- og miljømål	Indikatorer	Merknad	Justert for 2025
Klima	5.1 Norge har under Parisavtalen tatt på seg en forpliktelse til å redusere utslippene av klimagasser med minst 55 prosent i 2030 sammenlignet med nivået i 1990.	Utvikling i innsatsfordelingsforordningen utslipp minus eventuell anskaffelse av fleksibilitet, sammenlignet med anslått utslippsbudsjett		
	5.2 Norge skal være klimanøytralt fra og med 2030.		Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget om hvordan klimanøytralitetsmålet skal følges opp.	
	5.3 Norge har lovfestet et mål om å bli et lavutslippssamfunn i 2050.	Status og utvikling i utslipp av klimagasser fordelt på sektorer		
	5.4 Som et delmål på veien til netto-null-utslipp og lavutslippssamfunnet har regjeringen fastsatt et omstillingsmål for hele økonomien i 2030. Dette er formulert som et mål om å kutte norske utslipp med 55 pst. sammenliknet med 1990.			
	5.5 Medvirke til at redusert og reversert tap av tropisk skog gir et mer stabilt klima, mer bevart naturmangfold og mer bærekraftig utvikling.	Tall på tonn reduserte klimagassutslipp fra skog betalt for i u-land		

	5.6 Politisk mål om at samfunnet skal forberedes på og tilpasses klimaendringene.	Status for innarbeiding av rutiner, tiltak, strategier og virkemidler knyttet til klimatilpasning i sentrale sektorer		
Resultatområde	Nasjonale klima- og miljømål	Indikatorer	Merknad	Justert for 2025
Polarområdene	6.1. Omfanget av villmarkspregede områder på Svalbard skal holdes ved lag	Status og utvikling i areal av villmarksområder på Svalbard	Tilført areal de siste årene ref. naturrestaurering	Tidligere mål 6.1 er delt i to mål og indikatorer er fordelt.
		Vernet areal på Svalbard.		
	6.2. Naturmangfoldet på Svalbard skal bevares tilnærmet upåvirket av lokal aktivitet	Status og utvikling i volum og fordeling av motorisert ferdsel på Svalbard.		
		Status og utvikling i antall ilandstigninger fra cruiseskip utenfor bosetningene og Isfjorden på Svalbard.		
		Geografisk spredning av ilandstigninger fra cruiseskip utenfor bosetningene og Isfjorden på Svalbard.		
		Status og utvikling for sentrale arter i de marine økosystemene på Svalbard.		
		Status og utvikling for sentrale arter i de terrestriske økosystemene på Svalbard.		
		Status og utvikling i leveområde for isbjørn.		
	6.3 De 100 viktigste kulturminnene og kulturmiljøene på Svalbard skal sikres gjennom forutsigbar og langsiktig forvaltning	Indikator for kunnskapsgrunnlag – Oppdatering i Askeladden, risiko- og tilstandsvurdering, etablering av forvaltningsmål.		
		Indikator for tilsyn av kulturminner og kulturmiljø.		

		Indikator for tap av kulturminner og kulturmiljø.		
	6.4 Negativ menneskelig påvirkning og risiko for påvirkning på miljøet i polarområdene skal reduseres	Isutbredelse i utvalgte fjorder på Svalbard og i havområdene rundt Svalbard.		
		Permafrostreduksjon i utvalgte lokaliteter på Svalbard.		
		Forekomst av regnvær om høsten og vinteren med påfølgende is på bakken på Svalbard.		